

CBE -2015 Ongeldig verklaren van tentamen door examencommissie

UITSPRAAK

in het geding tussen: X, hierna ook te noemen appellanten,

en

de examencommissie Economie en Bedrijfskunde van de faculteit Economie en Bedrijfskunde, hierna ook te noemen verweerder,

inzake het besluit van verweerder om het tentamen Economics for IB grotendeels ongeldig te verklaren

I. Aanduiding van het bestreden besluit

Het besluit van verweerder van 8 april 2015, waarin 85 % van het tentamen Economics for IB, afgelegd op 1 april 2015, ongeldig wordt verklaard. De overige 15 % blijft wel geldig.

II. Zittingsgegevens

Het beroep is behandeld in een zitting op maandag 1 juni 2015, waarbij de volgende appellanten zijn verschenen: Y, B, Z. Met kennisgeving was afwezig K ; de overige appellanten waren zonder kennisgeving afwezig.

Verweerder is verschenen in de persoon van B, voorzitter van verweerder.

III. Ontstaan en loop van het geding

Appellanten maakten op 1 april 2015 het tentamen Economics for IB. Bij besluit van 8 april 2015 heeft verweerder aan appellanten meegedeeld dat het tentamen Economics for IB voor 85 % ongeldig is verklaard, omdat na het tentamen is gebleken dat 85 % van de vragen identiek waren aan een oud tentamen dat via studeersnel.nl te raadplegen was. De overige 15 % van het tentamen blijft wel geldig, omdat het hier nieuwe vragen betrof. Appellanten dienden via CLRS binnen zes weken nadat het bestreden besluit was genomen een beroepschrift in tegen voornoemd besluit. Er heeft een schikkingsgesprek plaatsgevonden. Een schikking is echter niet bereikt, omdat geen van de appellanten is verschenen. Vervolgens dient verweerder een verweerschrift in, waarna het College de beroepen gevoegd behandelt op 1 juni 2015.

IV. Standpunten van partijen

Het standpunt van **appellanten**, zoals neergelegd in het beroepschrift en deels ter zitting toegelicht, komt, samengevat, op het volgende neer.

- Op 2 april 2015 verscheen er een bericht op Nestor van M, onderwijscoördinator van het vak Economics for IB, waarin zij meedeelt dat het tentamen niet ongeldig zal worden verklaard. Appellanten mochten er vanuit gaan dat dit bericht niet zou worden herroepen door verweerder.
- Appellanten geven aan dat er te weinig rekening is gehouden met hun belangen. De nieuwe kans is op 12 april 2015 bepaald, en dat is veel te dicht op de andere tentamens. Er is te weinig tijd voor een serieuze voorbereiding. Verder had een groot aantal appellanten al andere plannen gemaakt voor het Paasweekend en hiervoor kosten gemaakt. Bovendien beïnvloedt het bestreden besluit de concentratie voor het tentamen Statistiek negatief.
- Het is een fout van de docent om 85 % van een oud tentamen te gebruiken voor een nieuw tentamen. Appellanten mogen niet de dupe worden van een fout van de docent. Door het betreden besluit worden appellanten in feite gestraft voor de fout van de docent.

- Lang niet alle studenten hadden het oude tentamen op www.studeersnel.nl gezien. Verweerder had verschillend moeten optreden tegen studenten die wel kennis hadden genomen van het oude tentamen en tegen studenten die het tentamen niet hadden gezien.
- De tentamenvragen zijn op zichzelf wel goed, getuige het feit dat deze grotendeels al eerder zijn gebruikt. De vragen geven een goed beeld van de kennis en inzicht van de studenten en om die reden kan het tentamen niet grotendeels ongeldig worden verklaard.

Tot slot verzoeken appellanten om het bestreden besluit te vernietigen.

Verweerder heeft zich blijkens het verweerschrift en ter zitting als volgt verweerd.

Verweerder stelt voorop de gehele gang van zaken zeer vervelend te vinden voor de studenten. Dit is ook nadrukkelijk aangegeven op de informatiebijeenkomst op 10 april 2015.

De taken en bevoegdheden van de examencommissie zijn wettelijk bepaald in de WHW en deels in het OER. Een van die taken is het borgen van de kwaliteit van tentamens. Toen verweerder had geconstateerd dat 85 % van de tentamens afkomstig waren uit een oud tentamen, kon verweerder simpelweg niet de andere kant opkijken. Het oude tentamen bleek al een half jaar op www.studeersnel.nl te staan en was voor een ieder beschikbaar. Het is niet te controleren welke studenten er wel of geen kennis van hadden genomen voordat het tentamen op 1 april 2015 werd afgenomen. In ieder geval hadden de recidivisten wel kennis van het oude tentamen. Door deze gebeurtenissen is het onmogelijk om een juist inzicht van de kennis en vaardigheden van de studenten te verkrijgen. Daarom is het bestreden besluit genomen. De cijfers van het op 1 april 2015 afgenomen tentamen zijn overigens nooit berekend.

Verweerder vindt het erg ongelukkig dat het bericht van mw. Mueller op Nestor is verschenen op 2 april. Dit bericht was vijf minuten nadat verweerder kennis had genomen van het gebruik van het oude tentamen op Nestor verschenen. Verweerder was dus ten tijde van het plaatsen van het bericht op Nestor niet op de hoogte van het probleem.

Verweerder heeft de nare gevolgen van het ongeldig verklaren zoveel mogelijk proberen op te lossen. Zo zijn er twee nieuwe kansen bepaald op 12 april 2015 en op 29 juni 2015. Ook is het mogelijk om het tentamen te maken op 15 juni 2015, de oorspronkelijke datum voor het hertentamen. Een eventueel behaald bonuspunt blijft geldig. Ook is er een riante regeling voor de 15 % die niet ongeldig is verklaard: de hoogste score van dit deel van het percentage telt. Verweerder heeft aan dat niet ter discussie staat dat of de vragen van het oude tentamen op zichzelf wel goed waren; de discussie gaat over het proces.

Tot slot verzoekt verweerder het College de beroepen ongegrond te verklaren.

V. Beoordeling

Het College constateert dat alle beroepen zijn ontvangen binnen zes weken nadat het bestreden besluit is verstuurd, zodat er geen beletselen zijn in de sfeer van de ontvankelijkheid.

Wat betreft de inhoud van het beroep wijst het College erop dat het ingevolge artikel 7.61 lid 2 Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW) moet toetsen aan het recht. Een inhoudelijke beoordeling van een afgelegd examenonderdeel dan wel van het behaalde cijfer valt derhalve buiten het toetsingskader van het College. Het College toetst uitsluitend de vraag of de verweerder bij het nemen van zijn besluit van 1 april 2015 een rechtsregel of rechtsbeginsel heeft geschonden. Hiertoe overweegt het als volgt.

Tussen partijen staat vast dat appellanten op 1 april 2015 het tentamen Economics for IB hebben afgelegd. Eveneens staat tussen partijen vast dat de vragen van het op 1 april 2015 afgelegde tentamen voor 85 % identiek waren aan een eerder door de examinator afgenomen tentamen als ook dat dit tentamen met antwoorden vóór 1 april 2015 voor een ieder beschikbaar was op internet via www.studeersnel.nl.

In geding is de vraag of verweerder gerechtigd was om de uitslag van het op 1 april 2015 afgenomen tentamen Economics for IB bij besluit van 8 april 2015 voor 85 % ongeldig te verklaren.

Aan verweerder komen op basis van de artikelen 7.12. lid 2 WHW jo 7.12b.lid 1 sub a. WHW de volgende bevoegdheden en taken toe:

Artikel 7.12. lid 2 WHW: “De examencommissie is het orgaan dat op objectieve en deskundige wijze vaststelt of een student voldoet aan de voorwaarden die de onderwijs- en examenregeling stelt ten aanzien van kennis, inzicht en vaardigheden die nodig zijn voor het verkrijgen van een graad.”

Artikel 7.12b lid 1 sub a WHW: “Naast de taken en bevoegdheden, bedoeld in de artikelen 7.11 en 7.12, tweede lid, heeft een examencommissie de volgende taken en bevoegdheden: a. Het borgen van de kwaliteit van de tentamens en examens onverminderd artikel 7.12.c.”

In de Memorie van Toelichting op de Wet Versterking Besturing worden deze taken en bevoegdheden toegelicht. De examencommissie moet volgens de Memorie van Toelichting bij het opstellen van richtlijnen en beoordelingsnormen opereren binnen de door de instelling in het OER gestelde kaders. In het OER kan op basis van de in de artikelen 7.12. lid 2 WHW jo 7.12b.lid 1 sub a. WHW een bevoegdheid worden opgenomen voor de examencommissie tot het ongeldig verklaren van een tentamen indien hiertoe reden bestaat. Verweerder heeft deze bevoegdheid nader uitgewerkt in artikel 9.16 OER:

“De examencommissie is bevoegd tot ongeldigverklaring van een toets of een onderdeel daarvan indien een juist oordeel omtrent de kennis, het inzicht en/of de vaardigheden van de examinandus op die toets of dat onderdeel redelijkerwijs niet mogelijk is gebleken.”

Op grond hiervan kwam aan verweerder de bevoegdheid toe om het op 1 april 2015 afgenomen tentamen Economics for IB ongeldig te verklaren. Het door mw. Mueller geplaatste bericht op Nestor waarin staat dat het tentamen Economics for IB niet ongeldig wordt verklaard heeft vertrouwen opgewekt bij appellanten dat zij van dit bericht uit konden gaan. Dit opgewekte vertrouwen gaat naar het oordeel van het College echter niet zover dat daardoor het bestreden besluit van de verweerder, het enige bevoegde orgaan om een dergelijk besluit te nemen, opzij kan worden gezet. Bovendien hebben appellanten niet aangetoond dat zij daadwerkelijk zijn benadeeld door het bestreden besluit wat haaks staat op het bericht van mw. Mueller. Door het feit dat 85 % van de vragen eerder waren gebruikt en deze gedurende lange tijd beschikbaar waren op internet, was het onmogelijk om een juist inzicht in de kennis en vaardigheden te verkrijgen. Voor verweerder is het niet na te gaan welke studenten er wel of niet kennis hadden genomen van het oude tentamen. Het feit dat het tentamen reeds een half jaar op internet beschikbaar was en de recidivisten in ieder geval kennis hadden genomen van het oude tentamen vormt naar het oordeel van het College voldoende grond om voor alle deelnemers aan het op 1 april 2015 gemaakte tentamen op dezelfde manier te behandelen door één besluit te nemen. Voorts constateert het College dat verweerder voldoende maatregelen heeft genomen om de vervelende gevolgen van het ongeldig verklaren van het tentamen zoveel mogelijk te verzachten.

Het vorenstaande leidt tot de conclusie dat het bestreden besluit in stand kan blijven. Dit laat onverlet dat de gehele gang van zaken geen schoonheidsprijs verdient.

Ten overvloede merkt het College op het zeer teleurstellend te vinden van appellanten om niet op het schikkingsgesprek te verschijnen en grotendeels evenmin op de hoorzitting van het College.

VI. Beslissing

Het College van Beroep voor de Examens verklaart de beroepen ongegrond.

Aldus vastgesteld op 2 juli 2015 door mr. E. van Wolde, voorzitter, Prof. dr. E.M.J. Verpoorte en mw. A. Kobus, leden, in tegenwoordigheid van mr. M.E.A. Donkersloot, secretaris.

Handwritten signature of E. van Wolde in black ink.

voorzitter

Handwritten signature of M.E.A. Donkersloot in black ink.

secretaris

Ingevolge de Algemene wet bestuursrecht en artikel 7.66 van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek kan door belanghebbenden binnen zes weken na toezending van deze beschikking beroep worden aangetekend bij het CBHO (College van Beroep voor het Hoger Onderwijs), postbus 16137, 2500 BC te Den Haag.